

AKTUAR MOLIYA VA BUXGALTERIYA HISOBI ILMIY JURNALI

Vol. 5 Issue 02 | pp. 1-7 | ISSN: 2181-1865

Available online <https://finance.tsue.uz/index.php/afa>

SANOAT MAHSULOTLARI ISHLAB CHIQRISH HAJMINING OSHISHIGA KORXONA VA TASHKILOTLARNING HAMDA ASOSIY KAPITALGA INVESTITSIYALARNING TA'SIRI (HUDUDLAR KESIMIDA)

Yuldashev G'olibjon Turg'unovich,
Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti,
"Yashil" iqtisodiyot kafedrasi dotsenti.

Email: yugolib76@gmail.com

Najmiddinov Yahyo Fazliddin o'g'li,
Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti,
"Yashil" iqtisodiyot kafedrasi tayanch doktoranti,
katta o'qituvchisi.

Email: yakhyonajmiddinov1996@gmail.com

Abstrakt: O'zbekiston Respublikasi iqtisodiyotida sanoat sohasi muhim o'rin tutadi. Sanoat mahsulotlari ishlab chiqarish hajmining oshishi mamlakatning iqtisodiy rivojlanishi, ish o'rinlarining yaratilishi va eksport imkoniyatlarining kengayishi uchun asosiy omillardan biridir. Bu jarayon korxona va tashkilotlarning faoliyati, shuningdek, asosiy kapitalga qo'yilgan investitsiyalar bilan chambarchas bog'liq. Ushbu tadqiqotning maqsadi O'zbekiston hududlarida sanoat mahsulotlari ishlab chiqarish hajmining oshishiga korxona va tashkilotlarning, shuningdek, asosiy kapitalga investitsiyalarning ta'sirini o'rganishdan iborat.

Kalit so'zlar: Sanaot, investitsiya, korxona va tashkilotlar, asosiy kapitalga investitsiya, eksport, import.

Аннотация

В экономике Республики Узбекистан промышленный сектор занимает важное место. Увеличение объема производства промышленной продукции является одним из основных факторов экономического развития страны, создания рабочих мест и расширения экспортных возможностей. Этот процесс тесно связан с деятельностью предприятий и организаций, а также с инвестициями в основной капитал. Цель данного исследования заключается в изучении влияния предприятий и организаций, а также инвестиций в основной капитал на увеличение объема производства промышленной продукции на территории Узбекистана.

Ключевые слова: Промышленность, инвестиции, предприятия и организации, инвестиции в основной капитал, экспорт, импорт.

Abstract

The industrial sector holds a significant place in the economy of the Republic of Uzbekistan. The increase in the volume of industrial production is one of the key factors for the country's economic development, job creation, and the expansion of export opportunities. This process is closely linked to the activities of enterprises and

organizations, as well as investments in fixed capital. The aim of this research is to study the impact of enterprises and organizations, as well as investments in fixed capital, on the growth of industrial production volumes in the territories of Uzbekistan.

Keywords: Industry, investment, enterprises and organizations, investment in fixed capital, export, import.

Kirish

Iqtisodiy jarayonlarning asosiy omillaridan bu sanoat ya'ni ishlab chiqarish hisoblanadi. Bugungi kunda iqtisodiy qonuniyatlar o'z so'zini aytayotgan bir paytda aholi turmush darajasini yaxshilashda hamda iqtisodiy o'sishda sanoatning o'ni beqiyos, shuning uchun ham har bir mamlakat aholi turmush darajasini yaxshilashda, iqtisodiy o'sishga erishishda, xalqaro integratsiyalashuv jarayonlarida sanoatning qaysidur tarmog'iga urg'u berish orqali amalga oshirishga harakat qilmoqda.

Barcha mamlakatlar qatori bugungi kunda O'zbekistonda sanoat mahsulotlari ishlab chiqarish iqtisodiy rivojlanish, ish o'rinlarini yaratish va eksport imkoniyatlarini kengaytirish uchun muhim ahamiyatga ega. Xususan mamlakatimiz Prezidenti Sh.M.Mirziyoyevning 2024 yil 15 avgustdagi PQ-295-son "Hududlarda sanoat salohiyatini yanada oshirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi qarori ushbu sohaga berilayotgan alohida e'tiborni ko'rsatib turibdi[1]. Davlatning sanoatni rivojlantirish bo'yicha amalga oshirilayotgan chora-tadbirlari va investitsiyalarni jalb qilish siyosati bu sohani yanada rivojlantirishga yordam beradi. Biroq, infratuzilma, malakali ishchi kuchi va innovatsiyalarni joriy etish kabi muammolar hal qilinishi kerak. Kelajakda sanoat sohasining yanada rivojlanishi O'zbekistonning iqtisodiy salohiyatini oshirishga yordam beradi.

Bugungi kunda O'zbekistonda sanoat mahsulotlarini ishlab chiqarish mamlakat iqtisodiyoti uchun juda muhim ahamiyatga ega. Bu soha yalpi ichki mahsulot (YaIM)ning sezilarli qismini tashkil etadi, ish o'rinlarini yaratadi, eksport imkoniyatlarini kengaytiradi va umumiy iqtisodiy rivojlanishga hissa qo'shadi. Quyida sanoat mahsulotlari ishlab chiqarishning ahamiyati va uning O'zbekiston iqtisodiyotidagi o'rni haqida batafsil yoritilgan. Sanoat mahsulotlarini ishlab chiqarishning ahamiyati mamlakatimizning iqtisodiy rivojlanishdagi ahamiyati, sanoat tarmoqlarining rivojlanishidagi ahamiyati, davlatning sanoatni rivojlantirish bo'yicha say harakatlari, hududlar kesimida sanoatni rivojlantirishning ahamiyati alohida o'rganib chiqilgan.

- Iqtisodiy rivojlanishdagi o'rni

YaIMga hissa: Sanoat sohasi O'zbekiston YaIMining taxminan 25-30% ini tashkil qiladi. Bu ko'rsatkich mamlakatning iqtisodiy rivojlanishida sanoatning muhim o'rnini ko'rsatadi[2].

Ish o'rinlari: Sanoat mahsulotlari ishlab chiqarish ko'plab ish o'rinlarini yaratadi. Masalan, yengil sanoat, qurilish materiallari ishlab chiqarish, kimyo va neft-kimyo sanoati kabi sohalarda millionlab kishilar band[3].

Eksport imkoniyatlari: Sanoat mahsulotlari (masalan, to'qimachilik mahsulotlari, qurilish materiallari, metallurgiya mahsulotlari) O'zbekiston eksportining asosiy tarkibiy qismidir. Bu mamlakatning valyuta tushumlarini oshirishga yordam beradi. 2023-yil yakuni bo'yicha O'zbekiston tashqi savdosi hajmi 23,9%ga o'sib, \$62,56 mlrdni tashkil etdi. Bu haqda Statistika agentligi hisobotida keltirilgan. Eksport 23,8% o'sish bilan \$24,42

mlrdni tashkil etdi, import biroz tezroq o'sib (+24%), sezilarli darajada yuqori bo'lib qoldi — \$38,14 mlrd[4].

- **Sanoat tarmoqlarining rivojlanishidagi ahamiyati**

O'zbekistonda quyidagi sanoat tarmoqlari rivojlanmoqda:

Yengil sanoat: To'qimachilik, ipakchilik va tikuvchilik mahsulotlari ishlab chiqarish. Bu soha eksportning asosiy manbalaridan biridir[5].

Oziq-ovqat sanoati: Qishloq xo'jaligi mahsulotlarini qayta ishlash orqali oziq-ovqat mahsulotlari ishlab chiqarish[6]. Metallurgiya va mashinasozlik: Rangli va qora metallurgiya, avtomobilsozlik va qishloq xo'jaligi texnikasi ishlab chiqarish[7].

Qurilish materiallari sanoati: Sement, g'isht, keramika va boshqa qurilish materiallari ishlab chiqarish[8].

- **Davlatning sanoatni rivojlantirish siyosati**

O'zbekiston hukumati sanoatni rivojlantirish bo'yicha quyidagi chora-tadbirlarni amalga oshirmoqda:

Investitsiyalarni jalb qilish: Chet el investitsiyalarini jalb qilish maqsadida erkin iqtisodiy zonalar yaratilmoqda, soliq imtiyozlari va subsidiyalar taqdim etilmoqda[5]. Infratuzilmani rivojlantirish: Transport, energetika va kommunikatsiya infratuzilmasini yaxshilash orqali sanoat korxonalarining ishlash sharoitlarini yaxshilash. Innovatsiyalar va texnologiyalarni joriy etish: Yangi texnologiyalar va innovatsion usullarni qo'llash orqali ishlab chiqarish samaradorligini oshirish.

- **Hududlar kesimida sanoatning rivojlanishi**

Rivojlangan hududlar: Toshkent, Samarqand, Farg'ona va Buxoro kabi hududlarda sanoat mahsulotlari ishlab chiqarish yuqori darajada rivojlangan. Bu hududlarda yirik korxonalar va ishlab chiqarish inshootlari joylashgan. Qishloq xo'jaligi hududlari: Qoraqalpog'iston, Surxondaryo va boshqa qishloq xo'jaligi hududlarida sanoat nisbatan past darajada rivojlangan. Biroq, bu hududlarda qishloq xo'jaligi mahsulotlarini qayta ishlash sanoati rivojlanmoqda[9]. Biz ushbu maqolada sanoat mahsulotlari ishlab chiqarilishining o'sishiga ta'sir etuvchi omillar sifatida hududlar kesimida asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalar hamda hududlar kesimida korxona va tashkilotlar sonini tanlab oldik va ular o'rtasidagi bog'liqlikni ekonometrik hamda statistik jihatdan tahlil qilishga harakat qildik.

Metodologiya

Tadqiqotda O'zbekiston Respublikasi Statistik qo'mitasi, Iqtisodiy taraqqiyot va kambag'allikni qisqartirish vazirligi, shuningdek, boshqa rasmiy manbalardan olingan ma'lumotlar asosida tahlil va taqqoslash usullari qo'llanildi. Hududlar kesimida sanoat mahsulotlari ishlab chiqarish hajmi, investitsiyalar miqdori va korxonalarning faoliyati ko'rsatkichlari o'rtasidagi bog'liqliklar statistik usullar yordamida aniqlangan. Tadqiqotda 2023 yil ma'lumotlar asosida regression hamda korrelyatsion tahlil amalga oshirildi.

Tahlil va natijalar

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, korxona va tashkilotlarning faoliyati, shuningdek, asosiy kapitalga qo'yilgan investitsiyalar sanoat mahsulotlari ishlab chiqarish hajmining oshishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Biroq, investitsiyalarning notekis taqsimlanishi va ba'zi hududlarda infratuzilmaning yetishmasligi kabi muammolar mavjud. Bundan tashqari, qishloq xo'jaligi hududlarida sanoatning rivojlanishi uchun qo'shimcha chora-

tadbirlar talab qilinadi. Quyida berilgan jadvalda mamlakatimizda 2023 yil davomida asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalar hajmi, korxona va tashkilotlarning soni hamda sanoat mahsulotlarini ishlab chiqarish hajmi hududlar kesimida ko'rib chiqilgan va tahlil qilingan.

1-jadval.

Hududlar kesimida asosiy kapitalga investitsiyalar, korxona va tashkilotlarning soni hamda sanoat mahsulotlarini ishlab chiqarish hajmi 2023 yilga nisbatan berilgan[9].

Hududlar	Asosiy kapitalga investitsiya (Mlrd)	Korxona va tashkilotlar (dona)	Sanoat mahsulotlarini ishlab chiqarish hajmi (Mlrd)
O'zbekiston Respublikasi	356071,4	424840	658991,7
Qoraqalpog'iston Respublikasi	12959,2	21001	17791,1
Andijon viloyati	18639,1	25163	73767,1
Buxoro viloyati	31030,5	26186	31860,4
Jizzax viloyati	14970,9	16606	19197,3
Qashqadaryo viloyati	21138	27456	28767,7
Navoiy viloyati	26398,6	18515	101841,9
Namangan viloyati	19220,1	23920	21906,8
Samarqand viloyati	25717,1	37514	32955,7
Surxondaryo viloyati	18307,7	23098	8848,6
Sirdaryo viloyati	15871,8	10717	15348,1
Toshkent viloyati	47709,3	40500	106915,3
Farg'ona viloyati	19955	34302	35794,9
Xorazm viloyati	11666,1	23779	21589,1
Toshkent shahri	71143,7	96083	124116,4

Manba: stat.uz

Ushbu jadvalda O'zbekiston Respublikasining hududlar bo'yicha asosiy ko'rsatkichlar keltirilgan: asosiy kapitalga investitsiya, korxona va tashkilotlar soni, sanoat mahsulotlarini ishlab chiqarish hajmi. Keling, ushbu ma'lumotlarni chuqurroq tahlil qilaylik:

Asosiy kapitalga investitsiya (Mlrd). **Eng yuqori investitsiya:** Toshkent shahri (71143,7 mlrd) va O'zbekiston Respublikasi umumiy (356071,4 mlrd) eng yuqori ko'rsatkichlarga ega. Bu hududlar iqtisodiyotning markazi hisoblanadi va yirik loyihalar, infratuzilma va sanoat obyektlariga katta sarmoyalar qilinayotganligini ko'rsatadi. **Eng past investitsiya:** Xorazm viloyati (11666,1 mlrd) va Sirdaryo viloyati (15871,8 mlrd) eng past ko'rsatkichlarga ega. Bu hududlarda investitsiyalar nisbatan kamroq, ularning iqtisodiy rivojlanishi boshqa hududlarga qaraganda sekinroq ekanligini anglatadi.

Korxona va tashkilotlar soni (dona). **Eng ko'p korxona:** Toshkent shahri (96083 dona) va O'zbekiston Respublikasi umumiy (424840 dona) eng ko'p korxona va tashkilotlarga ega. Bu hududlarda biznes faolligi yuqori, yirik korxonalar va xususiy tadbirkorlik rivojlangan. **Eng kam korxona:** Sirdaryo viloyati (10717 dona) va Jizzax viloyati (16606 dona) eng kam korxonalarga ega. Bu hududlarda biznes faolligi nisbatan past va iqtisodiy faoliyat cheklangan. Sanoat mahsulotlarini ishlab chiqarish hajmi (Mlrd). **Eng yuqori ishlab chiqarish:** Toshkent shahri (124116,4 mlrd) va Navoiy viloyati (101841,9 mlrd) eng yuqori sanoat mahsulotlarini ishlab chiqarish hajmiga ega. Navoiy viloyati tog'-kon sanoati va yirik sanoat ob'ektlari bilan ajralib turadi. **Eng past ishlab chiqarish:** Surxondaryo viloyati (8848,6 mlrd) va Sirdaryo viloyati (15348,1 mlrd) eng past ko'rsatkichlarga ega. Bu hududlarda sanoat rivojlanishi nisbatan past va ishlab chiqarish hajmi cheklangan. Hududlar o'rtasida katta tafovutlar mavjud. Masalan, Toshkent shahri va Navoiy viloyati kabi rivojlangan hududlar bilan Surxondaryo va Sirdaryo viloyatlari o'rtasidagi farq ancha katta. Bu tafovutlarni kamaytirish uchun kam rivojlangan hududlarga qo'shimcha investitsiyalar va iqtisodiy yordam ko'rsatish zarur. Toshkent shahri barcha ko'rsatkichlar bo'yicha yetakchi hisoblanadi. Bu hudud iqtisodiyotning markazi bo'lib, yirik korxonalar, yuqori investitsiyalar va katta hajmdagi sanoat mahsulotlari ishlab chiqarish bilan ajralib turadi. Navoiy viloyati sanoat mahsulotlari ishlab chiqarish bo'yicha ikkinchi o'rinda turadi, bu esa viloyatda tog'-kon sanoati va yirik sanoat obyektlarining rivojlanganligini ko'rsatadi. Surxondaryo va Sirdaryo viloyatlari barcha ko'rsatkichlar bo'yicha eng past natijalarga ega. Bu hududlarda iqtisodiy faoliyat nisbatan past va ularning rivojlanishi uchun qo'shimcha investitsiyalar va loyihalar talab qilinadi. Shuningdek yuqorida berilgan 3ta omillardan birini ya'ni sa'noat mahsulotlarini ishlab chiqarish hajmiga ta'sir etuvchi omillar sifatida qolgan ikki omillar hududlar kesimida asosiy kapitalga investitsiyalar hamda hududlar kesimida korxona va tashkilotlarning sonini olib ular o'rtasidagi bog'liqlikni ekonometrik tahlil qilishga harakat qildik va ular asosida iqtisodiy ko'rsatkichni o'sishiga taklif va xulosalar keltirganmiz.

Birinchi o'rinda ko'rsatkichlar turli xil bo'lganligi sababli ularni logarifmlash asosida barcha ko'rsatkichni bir logarifmik ko'rinishga olib keldik.

Matrix of correlations

Variables	(1)	(2)	(3)
(1) lnSM	1.000		
(2) lnKTS	0.820	1.000	
(3) lnAKI	0.880	0.931	1.000

Manba: Muallif ishlanmasi

Yuqoridagi berilgan ko'rsatkichlar shuni anglatadiki, agar biz 1%ga korxona va tashkilotlar soni hududlar kesimida oshiradigan bo'lsa, hududlar kesimida sanoat mahsulotlarini ishlab chiqarish hajmi 0,82%ga oshadi, huddi shuningdek asosiy kapitalga investitsiya hajmini hududlar kesimida 1%ga oshiradigan bo'lsak, sanoat mahsulotlarini ishlab chiqarish hajmi 0,88% oshishini ko'rsatib beradi.

Linear regression

lnSM	Coef.	St.Err.	t-value	p-value	[95% Conf	Interval]	Sig
lnKTS	.005	.472	0.01	.992	-1.024	1.033	
lnAKI	1.113	.475	2.34	.037	.078	2.147	**
Constant	-.768	1.818	-0.42	.68	-4.729	3.193	
Mean dependent var		10.621	SD dependent var			1.092	
R-squared		0.775	Number of obs			15	
F-test		20.691	Prob > F			0.000	
Akaike crit. (AIC)		27.772	Bayesian crit. (BIC)			29.896	

*** $p < .01$, ** $p < .05$, * $p < .1$

Manba: Muallif ishlanmasi

Yuqorida omil belgilar va natijaviy belgi o'rtasidagi regression tahlil amalga oshirilgan. Ushbu natijalar regressiya tahlili (o'rtacha kvadratik regressiya) natijalarini ko'rsatadi, qayerda lnSM (sanoat mahsulotlarining logarifmi) bog'liq o'zgaruvchi, lnKTS (korxona va tashkilotlar sonining logarifmi) va lnAKI (asosiy kapitalga investitsiyaning logarifmi) mustaqil o'zgaruvchilar sifatida ishlatilgan.

R-squared (Determinatsiya koeffitsiyenti): 0.775 Bu ko'rsatkich modelning bog'liq o'zgaruvchini (lnSM) mustaqil o'zgaruvchilar orqali 77.5% izohlash qobiliyatiga ega ekanligini ko'rsatadi. Bu juda yaxshi natija, chunki model ma'lumotlarni ancha yaxshi tasvirlaydi.

F-test: 20.691, Prob > F: 0.000. F-test modelning umumiy ahamiyatini ko'rsatadi. Bu yerda p-value (0.000) 0.01 dan kichik, ya'ni model statistik jihatdan juda muhim (** $p < .01$).

Akaike (AIC) va Bayesian (BIC) kriteriyalari:

AIC = 27.772, BIC = 29.896. Bu ko'rsatkichlar modelning sifati va murakkabligini baholash uchun ishlatiladi. Kichikroq qiymatlar yaxshiroq modelni anglatadi. Bu model nisbatan yaxshi, ammo yanada takomillashtirish mumkin.

Mustaqil o'zgaruvchilarning ta'siri

a) lnKTS (Korxona va tashkilotlar soni)

Koeffitsiyent (Coef.): 0.005. Bu ko'rsatkich lnKTS ning lnSM ga ta'sirini ko'rsatadi. Ya'ni, korxona va tashkilotlar soni 1% o'sganida, sanoat mahsulotlari ishlab chiqarish hajmi 0.005% ga o'sadi. Standart xato (St.Err.): 0.472. Koeffitsiyentning standart xatosi nisbatan katta, bu esa natijalarning aniqligini kamaytiradi.

t-value: 0.01, p-value: 0.992. p-value 0.992, ya'ni 0.05 dan katta. Bu lnKTS ning lnSM ga statistik jihatdan ahamiyatli ta'siri yo'qligini ko'rsatadi. Boshqacha qilib aytganda, korxona va tashkilotlar soni sanoat mahsulotlari ishlab chiqarish hajmiga sezilarli ta'sir ko'rsatmaydi.

b) lnAKI (Asosiy kapitalga investitsiya)

Koeffitsiyent (Coef.): 1.113. Bu ko'rsatkich lnAKI ning lnSM ga ta'sirini ko'rsatadi. Ya'ni, asosiy kapitalga investitsiya 1% o'sganida, sanoat mahsulotlari ishlab chiqarish hajmi 1.113% ga o'sadi.

Standart xato (St.Err.): 0.475. Koeffitsiyentning standart xatosi nisbatan katta, ammo hali ham ma'noli.

t-value: 2.34, p-value: 0.037. p-value 0.037, ya'ni 0.05 dan kichik. Bu lnAKI ning lnSM ga statistik jihatdan ahamiyatli ta'sir ko'rsatganligini ko'rsatadi (** $p < .05$). Asosiy kapitalga investitsiya sanoat mahsulotlari ishlab chiqarish hajmiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

c) Constant (Doimiy). Koeffitsiyent (Coef.): -0.768. Bu ko'rsatkich mustaqil o'zgaruvchilar nolga teng bo'lganda lnSM ning taxminiy qiymatini ko'rsatadi.

Xulosa va takliflar.

Umumiy xulosa qilib aytadigan bo'lsak, tahlillar natijasida biz quyidagi chiziqli tenglamaga ega bo'lishimiz mumkun.

$$\text{SMIH} = -0.768 + 1.113 \cdot \text{AKI} + 0.005 \cdot \text{KTS}$$

Bu yerda:

SMIH = sanoat mahsulotlarini ishlab chiqarish hajmi;

AKI = asosiy kapitalga investitsiyalar;

KTS = korxona va tashkilotlar soni.

Ushbu chiziqli tenglamaning iqtisodiy mazmuni shundan iboratki biz ta'sir etuvchi omillar sifatida olgan omillarimiz Ichida asosiy kapitalga investitsiyalarning sanoat mahsulotlarini ishlab chiqarishga bo'lgan ta'siri korxona va tashkilotlarining sonidan sezilarli darajada ustun, shuning uchun ham investitsiya hajmini oshirishimiz lozim. Ammo, asosiy kapitalga investitsiyalarni sanoatning rivojlangan hududlarida (masalan, Toshkent shahri, Navoiy viloyati) emas, balki kam rivojlangan hududlarda (masalan, Surxondaryo, Sirdaryo) amalga oshirish orqali hududlar o'rtasidagi tafovutlarni kamaytirish mumkin. Umumiy hududlar kesimida horijiy investitsiyalarning to'g'ri taqsimlanmaganligi qaysidur hududning boshqa hududga nisbatan yuqori suratlarda iqtisodiy o'sishga erishganligiga sabab bo'lmoqda, buning natijasida sanoat mahsulotlarining ishlab chiqarish hajmini katta qismi aynan shunday hududlarga to'g'ri kelmoqda. Umumiy barqaror iqtisodiy o'sishga erishish uchun asosiy kapitalga investitsiyalarni hududlar o'rtasida mutanosib ravishda taqsimlash lozim.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining PQ-295-son "Hududlarda sanoat salohiyatini yanada oshirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi qarori, 15.08.2024. <https://lex.uz/uz/docs/-7069813>
2. O'zbekiston Respublikasi Statistika qo'mitasi, 2023 yil hisobotlari. <https://www.stat.uz/uz/index.php/>
3. O'zbekiston Respublikasi Mehnat vazirligi, 2023 yil ma'lumotlari. <https://mehnat.uz>
4. O'zbekiston Respublikasi Tashqi iqtisodiy aloqalar vazirligi, 2023 yil eksport statistikasi.
5. O'zbekiston Respublikasi investitsiyalar, sanoat va savdo vazirligi, 2023 yil hisobotlari. <https://gov.uz/oz/miit>
6. O'zbekiston Respublikasi Qishloq xo'jaligi vazirligi, 2023 yil ma'lumotlari. <https://www.agro.uz/vazirlik-malumotlari/>
7. O'zbekiston Respublikasi Sanoat va savdo vazirligi, 2023 yil ma'lumotlari. <https://gov.uz/oz/miit>
8. O'zbekiston Respublikasi Qurilish va uy-joy kommunal xo'jaligi vazirligi 2023 yil ma'lumotlari. <https://mc.uz/uz/>
9. O'zbekiston Respublikasi Statistika qo'mitasi, 2023 yil hududlar kesimida sanoat statistikasi, <https://www.stat.uz/uz/index.php/>

Copyright: © 2024 by the authors. This work is licensed under a Creative Commons Attribution- 4.0 International License (CC - BY 4.0)

